

Sygn. akt I PK 230/11

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa X i Y

przeciwko Parkowi Narodowemu w K. i Parkowi Narodowemu Gospodarstwu Pomocniczemu w likwidacji w K.

o przywrócenie do pracy, zapłatę wynagrodzenia, sprostowanie świadectwa pracy i ustalenie istnienia stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 czerwca 2012 r.,

skarg kasacyjnych powodów od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 24 sierpnia 2011 r.,

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Y w pozwie skierowanym przeciwko Parkowi Narodowemu - Gospodarstwu Pomocniczemu w K. w likwidacji (powoływanemu dalej, jako „Gospodarstwo Pomocnicze”) domagał się przywrócenia do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądzenia wynagrodzenia w wysokości 7.831,83 zł za czas pozostawania bez pracy, ustalenia, że świadczył pracę w warunkach szczególnych i nakazania sprostowania świadectwa pracy oraz zasądzenia od pozwanego kosztów procesu. Powód X w pozwie wniesionym także przeciwko Gospodarstwu Pomocniczemu domagał się przywrócenia do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądzenia wynagrodzenia w kwocie 7.887,93 zł za czas pozostawania bez pracy, ustalenia że świadczył pracę w warunkach szczególnych i nakazania sprostowania świadectwa pracy oraz zasądzenia od pozwanego kosztów procesu. Sąd Rejonowy połączył sprawy z opisanych powództw celem wspólnego rozpoznania. W odpowiedzi na pozwy, pozwany wniósł o ich oddalenie oraz o zasądzenie od powodów zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Postanowieniem z dnia 7 marca 2011 r. Sąd Rejonowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Park Narodowy w K., który wniósł o oddalenie pozwów i zasądzenie od powodów zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Na rozprawie 30 maja 2011 r. powodowie zajęli ostateczne stanowisko w sprawie, domagając się ustalenia istnienia stosunku pracy z Parkiem Narodowym i zasądzenia wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy.

Wyrokiem z dnia 30 maja 2011 r. Sąd Rejonowy w S.: (I) ustalił, że pomiędzy powodem X a pozwanym Parkiem Narodowym od 1 stycznia 2011 r. istnieje stosunek pracy na warunkach pracy i płacy wynikających z umowy o pracę z 1 czerwca 1993 r.; (II) ustalił, że pomiędzy powodem Y a tym pozwanym od 1 stycznia 2011 r. istnieje stosunek pracy na warunkach pracy i płacy wynikających z umowy o pracę z dnia 1 czerwca 1993 r.; (III) odrzucił pozwy przeciwko pozwanemu Gospodarstwu Pomocniczemu; (IV) oddalił oba powództwa w pozostałym zakresie; (V) zasądził od pozwanego Parku Narodowego na rzecz powoda X 1.500 zł oraz na rzecz powoda Y 1.500 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie byli zatrudnieni w Gospodarstwie Pomocniczym od 1 czerwca 1993 r. na stanowiskach rybaków jeziorowych na podstawie umów o pracę zawartych na czas nieokreślony. Dnia 12 sierpnia 2009 r. kierownik Gospodarstwa rozwiązał z nimi umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu nielegalnego połowu ryb dokonywanego przy użyciu sprzętu Parku pod pozorem legalnej działalności oraz nieprzestrzegania regulaminu pracy rybaków przy wykonywaniu odłowów ryb na wodach Parku Narodowego. Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2001 r. Sąd Rejonowy przywrócił powodów do pracy w Gospodarstwie Pomocniczym na dotychczasowych warunkach pracy i płacy i zasądził wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy ze względu na naruszenie przez pracodawcę art. 52 § 3 k.p., uznając jednocześnie zasadność rozwiązania z powodami umowy o pracę.

W 2010 r. Gospodarstwo Pomocnicze realizowało zadania z zakresu obsługi, zatrudniając: konserwatora, kierowcę, operatora ciągnika, sprzątaczkę, rybaków oraz magazyniera. Zarządzeniem nr 10/2010 dyrektora Parku z 25 czerwca 2010 r. postanowiono likwidację Gospodarstwa Pomocniczego, ustalając termin otwarcia likwidacji na 1 lipca 2010 r. oraz termin zakończenia likwidacji na 31 grudnia 2010 r. Pozostałe po likwidacji składniki majątkowe, należności i zobowiązania likwidowanego Gospodarstwa Pomocniczego z dniem likwidacji miały zostać przejęte przez Park Narodowy (§ 6 zarządzenia z dnia 25 czerwca 2010 r.). Zarządzeniem nr 15 dyrektora Parku Narodowego z dnia 18 października 2010 r. zmieniono zarządzenie z 25 czerwca 2010 r., między innymi w ten sposób, że wykreślono „zapis” dotyczący realizowania obowiązków wynikających ze stosowania art. 23¹ k.p. Pismem z 5 listopada 2010 r. pracodawca Gospodarstwo Pomocnicze poinformował powodów, że z dniem 31 grudnia 2010 r. zakończy się likwidacja tego Gospodarstwa. Na mocy art. 100 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1241 ze zm.), powoływanej dalej, jako „ustawa z 2009 r.”, stosunki pracy powodów wynikające z umów o pracę z dnia 1 czerwca 1993 r. oraz wyroku Sądu z dnia 14 czerwca 2010 r. wygasną z dniem zakończenia likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego, najpóźniej z dniem 31 grudnia 2010 r. jeżeli na 30 dni przed terminem zakończenia likwidacji albo nie później niż z dniem 30 listopada 2010 r.

nie zostaną zaproponowane przez dyrektora Parku Narodowego nowe warunki pracy i płacy na dalszy okres, albo w razie ich nieprzyjęcia w terminie 15 dni od dnia złożenia propozycji. W odpowiedzi na zapytanie powodów o przyczyny nieprzedstawienia im nowych warunków pracy i płacy przez Park Narodowy, jego dyrektor poinformował powodów, że przepisy art. 100 ustawy z 2009 r., będące podstawą wygaśnięcia stosunków pracy nie nakładają takiego obowiązku. Do wygaśnięcia stosunku pracy dochodzi z mocy samego prawa w razie zaistnienia określonych zdarzeń, z którymi przepis prawa wiąże skutek w postaci ustania stosunku pracy. Nie jest zatem konieczne składanie dodatkowych oświadczeń i wyjaśnień w tym przedmiocie. W dniu 31 grudnia 2010 r. powód Y, a w dniu 3 stycznia 2011 r. powód X odebrali świadectwa pracy, w których stwierdzono, że ich stosunki pracy ustały z dniem 31 grudnia 2010 r. na skutek wygaśnięcia, na podstawie art. 100 ustawy z 2009 r.). Likwidacja Gospodarstwa Pomocniczego zakończyła się 31 grudnia 2010 r. Majątek Gospodarstwa, w tym środki trwałe o wartości 19.630.030,10 zł został protokolarnie przekazany Parkowi Narodowemu. W czasie likwidacji dokonano sprzedaży części samochodów, sprzętu komputerowego oraz maszyn bowiem ich utrzymanie było zbyt kosztowne. Zobowiązania, należności oraz uprawnienia wynikające z nierozwiązanych umów cywilnoprawnych, których stroną było Gospodarstwo Pomocnicze przeniesione zostały na Park Narodowy. Długoterminowe kontrakty, w których stroną było Gospodarstwo Pomocnicze zostały rozwiązane i w jego miejsce wstąpił Park Narodowy. Zadania dotychczas wykonywane przez Gospodarstwo Pomocnicze, w tym w zakresie rybołówstwa, w niezmienionym kształcie zostały przekazane do realizacji przez Park Narodowy. Pracownicy byłego Gospodarstwa Pomocniczego wykonujący czynności z zakresu obsługi wykonują je w dalszym ciągu, obecnie na rzecz Parku Narodowego. Spośród 18 pracowników zatrudnionych w Gospodarstwie Pomocniczym, 16 pracownikom dyrektor Parku zaproponował nowe warunki pracy i płacy w PN. W dalszym ciągu wykonują oni takie same obowiązki pracownicze. Takiej propozycji nie otrzymali jedynie powodowie. Z dniem 31 marca 2011 r. zostały zakończone sprawy formalne związane z likwidacją Gospodarstwa Pomocniczego.

Sąd Rejonowy uznał, że art. 100 ustawy z 2009 r. ma zastosowanie wyłącznie w wypadku likwidacji podmiotowej i przedmiotowej. Skoro więc w sprawie miała miejsce jedynie likwidacja podmiotowa Gospodarstwa Pomocniczego, a nie doszło do likwidacji przedmiotowej, to unormowanie to nie miało zastosowania i należało stosować art. 23¹ k.p.

Wyrokiem zaskarżonym rozpoznawaną skargą kasacyjną Sąd Okręgowy, uwzględniając apelację pozwanego: (1) zmienił zaskarżony wyrok w pkt I, II i V i oddalił powództwa oraz zasądził od powodów na rzecz pozwanego Parku Narodowego po 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; (2) zasądził od powodów na rzecz tego pozwanego po 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy naruszył art. 23¹ k.p., nie dostrzegając, że na mocy ustawy z 2009 r. Gospodarstwo Pomocnicze zostało zlikwidowane z dniem 31 grudnia 2010 r., formalny zaś proces likwidacji przedmiotowego gospodarstwa zakończył się 31 marca 2011 r. Status prawny pracowników zatrudnionych w likwidowanych gospodarstwach pomocniczych jest uregulowany w art. 100 tej ustawy. Art. 100 ustawy z 2009 r. dotyczy spraw pracowniczych osób zatrudnionych w likwidowanych państwowych zakładach budżetowych, samorządowych zakładach budżetowych prowadzących inną działalność niż określoną w art. 14 ustawy o finansach publicznych z 2009 r. oraz gospodarstwach pomocniczych państwowych i samorządowych jednostek budżetowych. Stosunek pracy z pracownikami likwidowanej jednostki może: (-) zostać przekształcony w inny stosunek pracy, na podstawie przyjęcia przez pracownika propozycji nowych warunków płacy i pracy; (-) wygasnąć z dniem zakończenia likwidacji, nie później niż z dniem 31.12.2010 r.; (-) zostać rozwiązany za wypowiedzeniem. Pracodawca ma obowiązek powiadomić na piśmie pracowników o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy, w tym o skutkach nieprzyjęcia nowych warunków pracy lub płacy (ust. 3). Aby propozycja nowych warunków pracy lub płacy była skuteczna, musi zostać złożona przez organ likwidujący jednostkę oraz przyjęta przez pracownika w ustawowo określonym terminie. Nowe warunki pracy i płacy powinny być pracownikowi zaproponowane na 30 dni przed terminem zakończenia likwidacji, najpóźniej z

dniem 30 listopada 2010 r. (likwidacja jednostki ulega zakończeniu z dniem 31 grudnia 2010 r. - art. 87 ustawy). W terminie 15 dni od dnia otrzymania propozycji nowych warunków pracownik powinien podjąć decyzję odnośnie do ich przyjęcia. W razie przyjęcia nowych warunków pracy lub płacy z dniem 1 stycznia 2011 r. pracownik zlikwidowanej jednostki staje się pracownikiem właściwej jednostki budżetowej. W wypadku przyjęcia przez pracownika złożonej mu propozycji nowych warunków pracy lub płacy stosuje się odpowiednio art. 23¹ § 4 k.p. W terminie 2 miesięcy od dnia następującego po dniu zakończenia likwidacji, najpóźniej od 1 stycznia 2011 r. pracownik może bez wypowiedzenia, za 7-dniowym uprzedzeniem rozwiązać stosunek pracy. Rozwiązanie stosunku pracy w tym trybie powoduje dla pracownika skutki jakie przepisy prawa pracy wiążą z rozwiązaniem stosunku pracy przez pracodawcę za wypowiedzeniem. Jak wynika z zebranych w sprawie, niekwestionowanych dowodów powodom nie zostały zaproponowane nowe warunki pracy lub płacy, w związku z tym skarżący ma rację twierdząc, że stosunki pracy powodów wygasły 31 grudnia 2010 r. Nie można, dokonując oceny stanu faktycznego ustalonego przez Sąd pierwszej instancji twierdzić, że doszło do likwidacji pracodawcy w znaczeniu podmiotowym, gdyż przestał funkcjonować zakład pracy - Gospodarstwo Pomocnicze, a majątek likwidowanego Gospodarstwa przejął Park Narodowy, wskutek czego pracownicy stali się automatycznie pracownikami pozwanego Parku na podstawie art. 23¹ k.p. Na podstawie przepisów ustawy z 2009 r. z dniem 31 grudnia 2010 r. uległy likwidacji niektóre z form organizacyjno-prawnych jednostek sektora finansów publicznych, w tym gospodarstwa pomocnicze. Sąd Okręgowy podkreślił, że wraz z likwidacją tych jednostek ich zadania publiczne nie zostały zlikwidowane ani ograniczone. Zmiana w organizacji sektora finansów publicznych dokonana została przy spełnieniu zasady zachowania ciągłości realizacji zadań publicznych oraz przy zachowaniu ciągłości organizowania i świadczenia usług wiążących się z wykonywaniem zadań publicznych przez dotychczas działające podmioty. Ustawodawca zakładał, że zadania likwidowanych jednostek przejąć muszą inne podmioty. W zakresie gospodarstw pomocniczych dał temu wyraz art. 89 ust. 4 w/w ustawy, który to stanowi, że pozostałe po likwidacji składniki majątkowe, należności i zobowiązania zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego przejmuje jednostka

budżetowa, przy której funkcjonowało gospodarstwo. Tak szeroki zakres przejęcia wynika stąd, że gospodarstwa pomocnicze wykonywały część zadań jednostki budżetowej, przy której były utworzone. Pozwany Park Narodowy zobligowany był do przejęcia całości majątku likwidowanego gospodarstwa co wynikało wprost z przepisu jak też z konieczności realizacji własnych zadań wykonywanych dotychczas za pośrednictwem Gospodarstwa Pomocniczego. Pomimo to ustawodawca, mając świadomość potrzeby zachowania ciągłości wykonywania zadań publicznych wykonywanych przez likwidowane jednostki, co wiązało się też z przejęciem przynajmniej części pracowników, zdecydował się na inne rozwiązanie w zakresie stosunków pracy tych pracowników niż wynika to z art. 23¹ k.p. Dał temu wyraz właśnie w art. 100 ustawy. Powołany przepis stanowi, że stosunek pracy z pracownikiem likwidowanej jednostki może: (-) zostać przekształcony na inny stosunek pracy, na podstawie przyjęcia przez pracownika propozycji nowych warunków pracy lub płacy, (-) wygasnąć z dniem likwidacji, nie później niż z dniem 31 grudnia 2010 r., (-) zostać rozwiązany za wypowiedzeniem. Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z art. 63 k.p. umowa o pracę wygasa w przypadkach określonych między innymi w przepisach szczególnych. Takim przepisem jest art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r. W jego świetle zdarzeniem prawnym powodującym wygaśnięcie stosunku pracy jest nieotrzymanie przez pracownika nowych warunków pracy lub płacy albo ich nieprzyjęcie, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Przyjęcie wykładni art. 100, że ma on zastosowanie wyłącznie przy likwidacji podmiotowej i przedmiotowej, jak twierdzi Sąd Rejonowy, jest nieuprawnione i wprowadza dodatkowe przesłanki do jego zastosowania. Mając na uwadze racjonalność ustawodawcy bezcelowe byłoby wprowadzanie tych przepisów, gdyby zastosowanie miały przepisy art. 23¹ k.p. Likwidacja zakładu pracy, jak też unormowania w zakresie stosunków pracy pracowników likwidowanych podmiotów, były niezależne od woli pozwanych. Unormowania te wprowadzone zostały wolą ustawodawcy a pozwani zobligowani byli do ich wykonania i stosowania.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że art. 23¹ k.p. nie miał w sprawie zastosowania. Zastosowanie mają przepisy art. 63 k.p. i art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r., co powoduje, że stosunki pracy powodów wygasły z dniem 31 grudnia

2010 r. Wobec tego wyrok Sądu pierwszej instancji należało zmienić i oddalić powództwo.

W jednobrzmiących skargach kasacyjnych powodowie zaskarżyli w całości wyrok Sądu Okręgowego, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego: (a) przez niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię przepisu art. 63 k.p. i art. 100 ustawy z 2009 r., polegającą na przyjęciu, że skutek wygaśnięcia stosunku pracy nie jest uzależniony według art. 100 tej ustawy od likwidacji przedmiotowej i podmiotowej jednostki, a zdarzeniem prawnym powodującym wygaśnięcie stosunku pracy jest nieotrzymanie przez pracownika nowych warunków pracy lub płacy, albo ich nieprzyjęcie; (b) art. 23¹ w związku z art. 5 k.p., przez jego niezastosowanie na skutek błędu polegającego na uznaniu przez Sąd drugiej instancji, że dokonanie likwidacji gospodarstwa pomocniczego tylko w znaczeniu podmiotowym przy jednoczesnym przejściu całości majątku likwidowanego podmiotu oraz przejściu wszystkich dotychczas wykonywanych zadań przez jednostkę budżetową, przy której funkcjonowały nie stanowi wynikającego z art. 23¹ k.p. automatyzmu przejścia przez nowego pracodawcę pracowników z ich dotychczasowym statusem prawniczym.

Skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i zmianę skarżonego orzeczenia w zakresie pkt 1 dotyczącego ustalenia istnienia stosunku pracy pomiędzy powodem X i powodem Y a pozwanym Parkiem Narodowym w K., zasądzenie od pozwanego 1.500 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego przed Sądem pierwszej instancji, zmianę skarżonego orzeczenia w punkcie 2 i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za postępowanie przed Sądem drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie objętym skargą kasacyjną i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W jednakowych co do istoty odpowiedziach na skargi kasacyjne strona pozwana wniosła o ich oddalenie zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Skarga jest uzasadniona. Sąd Okręgowy uznał, że regulacja przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę z art. 23¹ k.p., której istotą jest uznanie dalszego trwania stosunku pracy w takim wypadku pomimo zmiany pracodawcy, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Wynika to zdaniem Sądu stąd, że sytuacja pracowników likwidowanych gospodarstw pomocniczych, których składniki majątkowe, należności i zobowiązania przejmuje, zgodnie z art. 89 ust. 4 ustawy z 2009 r. jednostka budżetowa przy której funkcjonowało gospodarstwo, została całościowo uregulowana w art. 100 tej ustawy. Wobec tego ich stosunki pracy wygasają z dniem zakończenia likwidacji, o ile nie zaproponowano im nowych warunków pracy lub płacy (art. 63 k.p. w związku z art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r.).

2. Najogólniej rzecz ujmując wadliwość zaskarżonego rozpoznawaną skargą orzeczenia wynika z zastosowania art. 100 ustawy z 2009 r. w stanie faktycznym sprawy bez rozważenia, czy przepis ten może być stosowany w świetle pronunijnej wykładni art. 23¹ § 1 k.p., tj. wykładni uwzględniającej treść pojęcia przejścia przedsiębiorstwa, zakładu pracy lub części zakładu pracy na innego pracodawcę w dyrektywie Rady 2001/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (powoływanej dalej jako „dyrektywa 2001/23”). Zaniechanie to uniemożliwia w obecnym stanie sprawy prawidłowe rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, które sprowadza się do pytania, czy określone w art. 23¹ k.p. skutki prawne przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę mogły zostać wyłączone przez szczególne unormowanie zawarte w art. 100 ustawy z 2009 r.

3. Przed bliższym rozpatrzeniem relacji między art. 23¹ k.p. i art. 100 ustawy z 2009 r. w świetle dyrektywy 2001/23, należy odnotować wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lipca 2011 r., K 26/09, uznający między innymi, że art. 98 ust. 9, art. 99 ust. 9 i art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r. są zgodne z art. 2, art. 24, art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrokiem tym Trybunał Konstytucyjny ustosunkował się do wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich sprowadzających się w swej istocie do pytania o

zgodność wskazanych we wniosku Rzecznika przepisów (w tym art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r.) z konstytucyjnymi zasadami: państwa prawnego, ochrony pracy, równości i prawa do sądu, umożliwiającym pracodawcom działającym w sferze administracji publicznej w zasadzie swobodny wybór pracowników, z którymi stosunek pracy ma wygasnąć i pracowników, którzy mają pozostać w zatrudnieniu po reorganizacji administracyjnej mającej charakter przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę. Zdaniem Rzecznika przepisy te naruszają także zasadę ciągłości stosunku pracy w razie przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, wynikającą z art. 23¹ k.p. Poza tym Rzecznik podniósł, że zaskarżone regulacje są niezgodne „z prawem wspólnotowym” wynikającym z dyrektywy 2001/23/WE, stwierdzając, że, w kluczowej dla ochrony praw nabytych pracowników regulacji zawarta jest (art. 3 ust. 1 dyrektywy) zasada automatyzmu, zgodnie z którą prawa pracowników wynikające z umowy bądź stosunku pracy przechodzą *ex lege* na nowego pracodawcę.

Trybunał Konstytucyjny, niezależnie od wyводу oceniającego zgodność z Konstytucją przepisów wskazanych we wniosku Rzecznika według wskazanych przez niego wzorców konstytucyjnych, stwierdził również, że nie ma kompetencji do oceny zgodności tych przepisów z przepisami Kodeksu pracy (w tym z art. 23¹) oraz z przepisami dyrektywy 2001/23 WE w zakresie ich bezpośredniego stosowania, w którym zgodnie z art. 91 ust. 3 Konstytucji przepisy prawa stanowionego przez organy Unii Europejskiej mają pierwszeństwo. Jednocześnie jednak, pomimo tej deklaracji, Trybunał zauważył, że ustawy, w których zawarte są zaskarżone we wniosku Rzecznika przepisy, są ustawami szczególnymi (*leges speciales*) w stosunku do Kodeksu pracy stanowiącego akt normatywny generalny (*lex generalis*), a ponadto w przypadku relacji zaskarżonych przepisów ustawowych z odpowiednimi przepisami Kodeksu pracy, zaskarżone przepisy ustawowe mają pierwszeństwo w stosowaniu również dlatego, że weszły do porządku prawnego (weszły w życie) później niż przepisy Kodeksu pracy (*lex posterior derogat legi priori*). Trybunał Konstytucyjny zaznaczył także, że dyrektywa 2001/23 ma zastosowanie tylko do przedsiębiorstw prywatnych i publicznych prowadzących działalność gospodarczą, bez względu na to, czy działają dla osiągnięcia zysku czy nie, natomiast reorganizacja administracyjna organów administracji publicznej lub

przeniesienie funkcji administracyjnych między organami administracji publicznej, nie stanowi przejęcia w jej rozumieniu (art. 1).

4. Ocena relacji między art. 23¹ k.p. i art. 100 ustawy z 2009 r. z uwzględnieniem dyrektywy 2001/23, której nie mógł się podjąć Trybunał Konstytucyjny, jest obowiązkiem sądu powszechnego, a także Sądu Najwyższego. Sąd Okręgowy, wbrew obowiązkowi ciążącemu na nim jako na sądzie unijnym, zobowiązanym do oceny sprawy w świetle przepisów prawa Unii w wypadku, gdy zawiera ona element wspólnotowy, oceny takiej nie dokonał. Konieczne jest więc dokonanie jej przez Sąd Najwyższy, który władny jest uwzględnić przepisy prawa unijnego przy ocenie prawidłowości zastosowania przepisów prawa polskiego przez sąd drugiej instancji, także w wypadkach, gdy przepisy prawa unijnego nie zostały powołane w podstawach skargi kasacyjnej, jeżeli powołane w skardze kasacyjnej przepisy prawa polskiego objęte są zakresem normowania prawa unijnego (wyroki SN z: 5 grudnia 2006 r., II PK 18/06, OSNP z 2008 r., nr 1-2, poz. 7; 18 grudnia 2006 r., II PK 17/06, OSNP z 2008 r., nr 1-2, poz. 8; 4 stycznia 2008 r., I UK 182/07, OSNP z 2009 r., Nr 3-4, poz. 49). W takiej sytuacji zarzut błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania przepisu prawa polskiego obejmuje *implicite* zarzut wykładni niezgodnej z prawem unijnym, bądź zastosowania przepisu prawa polskiego niezgodnego z prawem unijnym (zob. wyrok SN z 20 września 2011, I UK 59/11, LEX nr 1102).

5. Zgodnie z art. 100 ustawy z 2009 r., stosunki pracy z pracownikami likwidowanych gospodarstw pomocniczych, utworzonych przez takie jak strona pozwana państwowe jednostki budżetowe, wygasają z dniem zakończenia likwidacji, najpóźniej z dniem 31 grudnia 2010 r., jeżeli na 30 dni przed terminem zakończenia likwidacji albo nie później niż z dniem 30 listopada 2010 r. nie zostaną im zaproponowane przez kierownika jednostki budżetowej nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres albo w razie ich nieprzyjęcia w terminie 15 dni od dnia złożenia propozycji (ust. 1). Pracodawca jest obowiązany powiadomić na piśmie pracowników o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy, w tym o skutkach nieprzyjęcia nowych warunków pracy lub płacy. Przepisy art. 23¹ § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy stosuje się odpowiednio (ust. 3). Wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy przez pracodawcę z pracownikami

likwidowanych podmiotów może nastąpić za wypowiedzeniem (ust. 4). Z dniem następującym po dniu zakończenia likwidacji, najpóźniej z dniem 1 stycznia 2011 r., pracownicy likwidowanych podmiotów stają się pracownikami właściwych jednostek budżetowych, o których mowa w ust. 2, o ile ich stosunki pracy nie ulegną wygaśnięciu (ust. 5). W przypadku wygaśnięcia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1, lub wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 4, pracownikom przysługują świadczenia przewidziane dla pracowników, z którymi stosunki pracy rozwiązuje pracodawca z przyczyn nie dotyczących pracowników (ust. 6).

Unormowania te wskazują, że przesłankami wygaśnięcia stosunku pracy pracowników likwidowanych gospodarstw są: (-) nadejście daty zakończenia likwidacji lub daty 31 grudnia 2010 r.; (-) nieotrzymanie na 30 dni przed terminem zakończenia likwidacji albo nie później niż z dniem 30 listopada 2010 r. propozycji warunków dalszego zatrudnienia lub odrzucenie zaproponowanych warunków; (-) nierozwiązanie z nimi wcześniej stosunków pracy (art. 100 ust. 4).

Z przytoczonych przepisów wynika, że wbrew twierdzeniom zawartym w skargach kasacyjnych, likwidacja „podmiotowa i przedmiotowa” gospodarstwa pomocniczego nie stanowi koniecznej przesłanki wygaśnięcia stosunków pracy. Przeciwnie art. 100 mówi o likwidacji podmiotów, z czego wynika, że niekonieczne jest faktyczne zniesienie jednostki. Jednocześnie jednak art. 100 nie wyklucza jego stosowania w sytuacjach, w których dochodzi do faktycznego zniesienia likwidowanej jednostki i w których w związku z tym nie mogłoby nastąpić przejście zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę. Należy wskazać, że w świetle ustalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, uwzględniającego stosowne przepisy prawa unijnego i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, likwidacja o charakterze formalnym, ograniczająca się do likwidacji podmiotu prawa będącego pracodawcą, bez likwidacji zakładu pracy w znaczeniu przedmiotowym, jako zorganizowanej placówki zatrudnienia (jednostki gospodarczej w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. b dyrektywy 2001/23), nie wyłącza konsekwencji prawnych określonych w art. 23¹ k.p. Odmienna sytuacja może natomiast wystąpić w razie faktycznej likwidacji zakładu pracy w znaczeniu przedmiotowym, oznaczającej zniesienie jednostki organizacyjnej. W takim razie często nie będzie można bowiem mówić o przejściu na innego pracodawcę zakładu pracy, jako jednostki stanowiącej

zorganizowane połączenie zasobów, którego celem jest prowadzenie działalności gospodarczej, zachowującej tożsamość po przejściu na nowego pracodawcę (zob. szczeg. wyroki SN z dnia: 19 sierpnia 2004 r., I PK 489/03, OSNP 2005 nr 6, poz. 78; 25 września 2008 r., II PK 44/08, OSNP 2010 nr 5-6, poz. 58 i tam powołane orzecznictwo; uchwałę SN z dnia z dnia 25 lipca 2003 r., III PZP 6/03, OSNP 2003 nr 24, poz. 587).

Ograniczając się jednak, na tym etapie rozważań do sytuacji, w której (jak uznał Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie) likwidacja gospodarstwa pomocniczego w rozumieniu art. 100 ust. 1 w związku z art. 87 ust. 1 i 89 ustawy z 2009 r. ma jedynie charakter podmiotowy (formalny), należałoby *prima facie*, mając na uwadze literalne brzmienie tych przepisów, stwierdzić, że art. 100 ust. 1 wyłącza stosowanie art. 23¹ k.p. nawet wtedy, gdy gospodarstwo zostaje przejęte przez jednostkę budżetową przy której funkcjonowało i zachowuje tożsamość po przejęciu. W płaszczyźnie takiej literalnej wykładni wskazanych przepisów trafny byłby bowiem, przytoczony wyżej pogląd Trybunału Konstytucyjnego (podzielony w istocie przez Sąd Okręgowy pomimo, że nie zauważył on tego orzeczenia) zgodnie z którym art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r., jako przepis szczególny i późniejszy, ma pierwszeństwo przed art. 23¹ § 1 k.p.

Powyższa teza wymaga jednak weryfikacji pod względem zgodności z przepisami prawa unijnego, która, jak wyżej wskazano jest możliwa i konieczna, gdy sytuacja normowana w przepisach prawa polskiego mieści się w zakresie normowania prawa unijnego. Niezbędne jest więc ustalenie, czy sytuacja objęta hipotezą normy wynikającej z art. 100 ust. 1 w związku z art. 87 ust. 1 i 89 ustawy z 2009 r., tj. przejście jednostki stanowiącej gospodarstwo pomocnicze z zachowaniem tożsamości na jednostkę budżetową, przy której było utworzone, wskutek likwidacji o której stanowi art. 87 ust. 1, art. 89 i art. 100 ust. 1 ustawy z 2009 r., pozostaje w zakresie normowania prawa unijnego. Odpowiedź na to pytanie jest pozytywna. Jak wynika z art. 1 ust. lit. c dyrektywy 2001/23, ma ona zastosowanie do przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, prowadzących działalność gospodarczą, bez względu na to, czy działają dla osiągnięcia zysku czy nie. Przejęcia w rozumieniu dyrektywy nie stanowi natomiast reorganizacja administracyjna organów administracji publicznej, lub przeniesienie funkcji

administracyjnych między organami administracji publicznej. Przepis ten, podobnie jak art. 3 ust. 1 dyrektywy jest bezpośrednio skuteczny (zob. postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 maja 2005 r. C-297/03 w sprawie Sozialhilfverband Rohrbach przeciwko Arbeiterkammer Oberösterreich, Österreichischer Gewerkschaftsbund, pkt 28).

6. Wobec powyższego konieczne jest rozważenie pojęcia przedsiębiorstwa prowadzącego działalność gospodarczą w kontekście wyłączenia z zakresu stosowania dyrektywy reorganizacji administracyjnej organów administracji publicznej, lub przeniesienia funkcji administracyjnych między organami administracji publicznej. Wykładni przepisów dotyczących tej kwestii, podsumowującej wcześniejsze orzecznictwo, Trybunał Sprawiedliwości dokonał w wyroku z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca. Wykładnia ta została dokonana na gruncie wcześniejszej dyrektywy 77/187/EWG, dotyczącej zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w wypadku przejścia przedsiębiorstw, zakładów lub części zakładów, jednakże jej przedmiotem są dokładnie te same określenia, jak te które zawiera obecny art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy 2001/23, a dokonując jej Trybunał dokonał wykładni art. 1 ust. 1 dyrektywy 77/187 w brzmieniu nadanym mu przez orzecznictwo tego Sądu, którego skutkiem było nadanie mu treści zawartej w art. 1 ust. 1 obecnie obowiązującej dyrektywy. Dał temu zresztą wyraz sam Trybunał wskazując, że „Treść art. 1 ust. 1 dyrektywy 2001/23 odpowiada treści art. 1 ust. 1 dyrektywy 77/187 w brzmieniu nadanym dyrektywą 98/50. Definicje pojęć „zbywający” i „przejmujący” zawarte w dyrektywie 2001/23 są zasadniczo tożsame z definicjami zawartymi w art. 2 dyrektywy 77/187.” (pkt 9).

W powołanym orzeczeniu Trybunał rozważył, między innymi problem, czy przejęcie przez organ publiczny państwa członkowskiego personelu zatrudnionego przez inny organ publiczny, który świadczy na rzecz szkół usługi pomocnicze, w sytuacji, gdy personel ten stanowi w rozumieniu prawa danego państwa część administracji publicznej, stanowi „przejęcie przedsiębiorstwa” w rozumieniu przepisów prawa Unii dotyczących ochrony praw pracowniczych (pkt 12, 38 i 48). W kwestii tej Trybunał, odwołując się wcześniejszego orzecznictwa, stwierdził, że

pojęcie „przedsiębiorstwo” w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 77/187 obejmuje każdą jednostkę gospodarczą zorganizowaną w sposób stały, niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania. Taką jednostkę stanowi każde połączenie osób i składników pozwalające na prowadzenie działalności gospodarczej, które realizuje określony cel oraz jest dostatecznie zorganizowane i niezależne. Z kolei pojęcie „działalność gospodarcza” zawarte w tej definicji obejmuje każdą działalność polegającą na oferowaniu towarów lub usług na danym rynku. Charakteru gospodarczego nie ma zasadniczo działalność stanowiąca wykonywanie prerogatyw władzy publicznej. Natomiast stanowi ją świadczenie usług, które jakkolwiek nie obejmują wykonywania prerogatyw władzy publicznej, są zapewniane w interesie publicznym i bez celu zarobkowego oraz znajdują się w stosunku konkurencji z usługami oferowanymi przez podmioty działające w celu zarobkowym (pkt 42-44). Zdaniem Trybunału, nie ulega wątpliwości, że usługi pomocnicze, jak w szczególności sprzątnięcie i konserwacja pomieszczeń oraz czynności z zakresu pomocy administracyjnej, nie stanowią wykonywania prerogatyw władzy publicznej. Dlatego mają one charakter gospodarczy w rozumieniu wspomnianego wyżej orzecznictwa i realizują określony cel obejmujący zapewnienie szkołom zaplecza technicznego i administracyjnego (pkt 46, 47). Trybunał podkreślił, że zgodnie z ustalonym orzecznictwem to, że przejęty personel i wykonywane przez niego czynności wchodzą w zakres administracji publicznej nie może spowodować wyłączenia tej jednostki z zakresu stosowania dyrektywy 77/187. Przeciwny wniosek byłby sprzeczny z przyjętym we wcześniejszych orzeczeniach stanowiskiem, zgodnie z którym każde dostatecznie zorganizowane i niezależne połączenie osób i składników pozwalających na prowadzenie działalności gospodarczej, które realizuje określony cel, stanowi „przedsiębiorstwo” w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 77/187, niezależnie od jego formy prawnej i sposobu finansowania (pkt 53). W rezultacie, zakres wyrażen „reorganizację struktur administracji publicznej” i „przeniesienie funkcji administracyjnych między organami administracji publicznej” jest ograniczony do wypadków, w których przejęcie dotyczy działalności stanowiącej wykonywanie prerogatyw władzy publicznej (pkt 54). Nie ma natomiast powodów uzasadniających pogląd, że pracownicy sektora publicznego, podlegający ochronie

jako pracownicy na mocy prawa krajowego i będący przedmiotem przejęcia przez nowego pracodawcę w ramach administracji publicznej, nie mogą korzystać z ochrony ustanowionej dyrektywą 77/187 wyłącznie dlatego, że przejęcie to dokonane jest w ramach reorganizacji rzeczowej administracji. Uznanie, że każde przejęcie dokonane względem pracowników administracji mogłoby zostać wyłączone przez organ publiczny z zakresu stosowania dyrektywy 77/187 przez powołanie się wyłącznie na fakt, że przejęcie jest częścią reorganizacji powodowałoby, że liczne kategorie pracowników wykonujących działalność o charakterze gospodarczym w rozumieniu orzecznictwa Trybunału mogłyby zostać w ten sposób pozbawione ochrony przewidzianej w dyrektywie. Taki skutek trudno byłoby pogodzić zarówno z treścią jej art. 2, zgodnie z którym zbywającym i przejmującym może być każda osoba fizyczna lub prawna będąca pracodawcą, jak i z koniecznością interpretowania wyjątków od stosowania wskazanej dyrektywy w sposób zawężający, uwzględniając założony w niej cel, którym jest ochrona socjalna. Na koniec Trybunał zaznaczył, że zastosowanie zasad wyrażonych w dyrektywie 77/187, w sytuacjach takich jak rozważana, nie narusza uprawnień państw członkowskich do przeprowadzania racjonalnej reorganizacji ich administracji publicznej. Stosowanie dyrektywy ma jedynie zapobiegać temu, aby podlegający przejęciu pracownicy znaleźli się, wyłącznie z powodu przejęcia, w sytuacji mniej korzystnej niż sytuacja, w której znajdowali się przed dokonaniem przejęcia (pkt 57- 59).

7. Odnosząc powyższe ustalenia do rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że gospodarstwo pomocnicze, w którym zatrudnieni byli powodowie, stanowiło niewątpliwie przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy 2001/23. Należy przypomnieć, że zgodnie z ustawową definicją, gospodarstwem pomocniczym była wyodrębniona z jednostki budżetowej, pod względem organizacyjnym i finansowym, część jej podstawowej działalności lub działalność uboczna (art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 ze zm.). W formie gospodarstw pomocniczych działały np. warsztaty szkolne, stołówki, kasyna, bufety, pralnie, piekarnie, hotele pracownicze, ośrodki szkoleniowe i wypoczynkowe, ośrodki informatyczne. Gospodarstwa te prowadziły działalność

gospodarczą w celu realizacji zadań macierzystej jednostki organizacyjnej, przejmując część uprawnień w zakresie gospodarowania mieniem jednostki budżetowej (zob. uchwała SN z dnia 28 września 1995 r., sygn. akt III CZP 123/95, OSNC 1996, nr 1, poz. 9, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 175/99, OSNP 2000 nr 21, poz. 787), jakkolwiek nie miały one statusu przedsiębiorcy (zob. WSA w wyroku z dnia 6 lipca 2005 r., sygn. akt VI SA/Wa 2083/04, Lex 190634; por. też: L. Lipiec, Komentarz do art. 26 ustawy o finansach publicznych, LEX/el., 2008, nr 25088). Nie ulega też wątpliwości, że usługi, przy których wykonywaniu byli zatrudnieni powodowie, były usługami gospodarczymi o charakterze pomocniczym, niestanowiącymi wykonywania prerogatyw władzy publicznej. Jak bowiem ustalił Sąd Okręgowy, w 2010 r. Gospodarstwo Pomocnicze PN w K. realizowało zadania z zakresu obsługi, zatrudniając: konserwatora, kierowcę, operatora ciągnika, sprzętaczkę, rybaków oraz magazyniera, tj. bezsprzecznie pracowników technicznych i obsługi pozostających poza korpusem urzędniczym.

8. Ustalenie, że Gospodarstwo Pomocnicze było przedsiębiorstwem prowadzącym działalność gospodarczą w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy 2001/23 pozwala na uznanie, że w wypadku jego przejęcia przez Park Narodowy jako takiego właśnie przedsiębiorstwa - a tym samym jako jednostki gospodarczej w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. b tej dyrektywy (zob. pkt 42 omówionego wyżej wyroku w sprawie Scattolon) oraz zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ k.p. - dyrektywa ta będzie miała zastosowanie do tego przejęcia, skoro jej art. 1 ust. 1 lit. c jest, jak wcześniej wyjaśniono, bezpośrednio skuteczny. Tym samym w niniejszej sprawie znalazłby zastosowanie art. 23¹ § 1 k.p., transponujący w zakresie istotnym dla jej rozstrzygnięcia dyrektywę 2001/23 do prawa polskiego. Należy też stwierdzić, że Park Narodowy, jako państwowa jednostka budżetowa (zob. art. 8 ust. 3 Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220 ze zm.), jest tzw. emanacją państwa, tj. jednostką organizacyjną podlegającą władzy publicznej lub pozostającą pod jej kontrolą, przeciwko której jednostka może się powoływać na bezpośrednio skuteczne przepisy dyrektyw, a w rozpatrywanej sprawie na art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy 2001/23 (zob. pkt 27 cyt. wcześniej postanowienie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Sozialhilfeverband

Rohrbach i tam powołane orzecznictwo). Wobec tego, mając na uwadze, że jak wskazano, art. 1 ust. lit. c dyrektywy 2001/23 jest bezpośrednio skuteczny, należy uznać, że art. 100 ustawy z 2009 r. nie mógłby, w razie przejścia Gospodarstwa Pomocniczego na Park Narodowy, być zastosowany w niniejszej sprawie, co wynika z zasady pierwszeństwa prawa unijnego (zob. szczeg. wyrok TS z 9 marca 1978 r. w sprawie 106/77- Amministrazione delle Finanze dello Stato v Simmenthal SpA, zwłaszcza pkt 24). W tej sytuacji miałyby zastosowanie art. 23¹ k.p.

W rezultacie należy dojść do wniosku, że przejęcie przez państwową jednostkę organizacyjną zakładu pracy działającego w sferze administracji publicznej, stanowiącego przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy 2001/23 WE i zachowującego tożsamość po przejęciu, stanowi przejście zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p. W takim wypadku przepisy ustawowe wyłączające taki skutek, jak np. art. 100 ustawy z 2009 r., nie mają zastosowania ze względu na sprzeczność z wymienionym przepisem dyrektywy, jako przepisem bezpośrednio skutecznym.

9. Powyższy wniosek został przedstawiony w trybie warunkowym, ponieważ jego aktualność zależy od spełnienia przesłanek, których istnienie w obecnym stadium sprawy jest niejasne, wobec niekompletności ustaleń faktycznych przyjętych w podstawie zaskarżonego wyroku.

Przede wszystkim wyjaśnienia wymaga, czy w niniejszej sprawie miało miejsce przejście zakładu pracy, jako jednostki gospodarczej zachowującej tożsamość (zob. np. wyroki SN z: 13 kwietnia 2010 r., I PK 210/09; 29 marca 2012 r., I PK 150/11; 11 kwietnia 2012 r., I PK 155/11; 17 maja 2012, I PK 179/11 i tam powołane orzecznictwo). Wprawdzie w świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych, w wyniku zarządzonej 25 czerwca 2010 r. likwidacji, składniki zakładu pracy należące do likwidowanego Gospodarstwa Pomocniczego, tj. prawie cały majątek i 16 z 18 pracowników (wszyscy poza powodami) przeszły na pozwanego Park Narodowy, a ponadto pozwany ten przejął w niezmienionym kształcie zadania dotychczas wykonywane przez Gospodarstwo Pomocnicze, w tym w zakresie rybołówstwa, to jednak nie wiadomo, czy jednostka gospodarcza, którą stanowiło to Gospodarstwo, zachowała po przejęciu niezależność organizacyjną, tzn. pozostała dostatecznie ustrukturyzowana i autonomiczna (wyrok z dnia 10 grudnia 1998 r. w

połączonych sprawach C-173/96 i C-247/96 Francisca Sánchez Hidalgo and Others v. Asociación de Servicios Aser and Sociedad Cooperativa Minerva and Horst Ziemann v. Ziemann Sicherheit GmbH i Horst Bohn Schierheitsdienst, pkt 26). Jak wyjaśnił Trybunał Sprawiedliwości pojęcie niezależności odnosi się do uprawnień przyznanych przełożonym grupy pracowników do organizowania w sposób względnie swobodny i niezależny pracy w obrębie danej grupy, w szczególności uprawnień do wydawania zarządzeń i poleceń, przydzielania zadań podporządkowanym pracownikom tej grupy, bez bezpośredniej ingerencji ze strony innych struktur organizacyjnych pracodawcy (zob. cyt. wyżej wyrok w sprawie Scattolon i tam powołane orzecznictwo). Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z podstawowymi założeniami testu tożsamości sformułowanymi w uzasadnieniu orzeczenia Spijkers (wyrok TS z dnia 18 marca 1986 r. w sprawie C-24/85 Jozef Maria Antonius Spijkers v. Gebroeders Benedik Abattoir CV et Alfred Benedik en Zonen BV, pkt 11-14), również ten warunek nie może sam w sobie decydować o tożsamości jednostki, co Trybunał potwierdził w sprawie Klarenberg (wyrok z 12 lutego 2009 r. w sprawie C-466/07 Dietmar Klarenberg przeciwko Ferrotron Technologies gmbh). W sprawie tej Trybunał wskazał, że art. 1 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 2001/23 może być stosowany także w sytuacji, gdy część przejmowanego przedsiębiorstwa lub zakładu nie zachowuje niezależności organizacyjnej, pod warunkiem że funkcjonalne więzi pomiędzy poszczególnymi przejmowanymi czynnikami produkcji zostaną zachowane, co będzie pozwalało przejmującemu na ich wykorzystywanie do celu prowadzenia identycznej lub analogicznej działalności gospodarczej (pkt 43, 53 i sentencja).

Poza tym nie jest jasna kwestia posiadania przez Gospodarstwo Pomocnicze przymiotu pracodawcy. Sąd Okręgowy przyjął, że Gospodarstwo było pracodawcą powodów bez rozważenia tej kwestii w świetle kryteriów uznania podmiotowości tego typu jednostek w prawie pracy określonych w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. cyt. wcześniej wyrok z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 175/99 oraz wyrok z dnia 14 grudnia 2004 r., I PK 135/04, OSNP 2005 nr 15, poz. 224). Jest oczywiste, że nieposiadanie przez Gospodarstwo przymiotu pracodawcy wyłączałoby możliwość uznania, że w niniejszej sprawie miało miejsce przejście

zakładu pracy na innego pracodawcę, skoro należałoby uznać, że pracodawcą powodów był przez cały czas Park Narodowy.

Wobec tego w wypadku uznania przez Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy, że wskazane wyżej przesłanki przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę nie zostały spełnione, zastosowanie w sprawie art. 23¹ § 1 k.p. byłoby nieuzasadnione.

10. W świetle powyższych rozważań przedstawione w skargach kasacyjnych zarzuty naruszenia art. 23¹ k.p. oraz art. 63 k.p. w związku z art. 100 ustawy z 2009 r. okazały się uzasadnione. Przepisy te zostały zastosowane do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, co oznacza ich błędną subsumcję i wykładnię (zob. np. wyroki SN z dnia: 7 sierpnia 1997 r., I CKN 261/97, niepublikowany; 26 czerwca 2001 r., III CKN 400/00, LEX nr 52360; 9 grudnia 2004 r., I UK 119/04, niepublikowany; 9 maja 2008 r., II PK 316/07, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 250). Sąd Okręgowy nie rozważył również konsekwencji wynikających dla wykładni art. 23¹ § 1 k.p. z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2001/23.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z 398²¹ k.p.c.